

Umpah-pah, l'ambigüitat a consciència

'Bordell' i 'Triquiñuelas al óleo' són els dos nous discos que han tret alhora al mercat els gironins Umpah-pah. Amb la indefinició com a escut o arma ofensiva, volen obrir-se camí fora dels Països Catalans.

"D'entrada ens seduïa molt la idea de fer dos àlbums. Llavors, tot el que vingui d'aquí són subjeccions de cadascú."

El risc no els fa por, fins i tot hi troben aquell plaer que també sentia James Bond. Mai ningú havia fet un disc en català i un en castellà diferents i els havia posat a la venda al mateix temps i per separat.

—Quines diferències hi ha entre un disc i l'altre?

ADRIÀ PUNTÍ: Tots dos tenen la mateixa importància, el català és més eclèctic i el castellà és més rodó, tots els temes estan més interrelacionats.

—Però el Triquiñuelas és molt més estàndard, més roquer i la vostra identitat només destaca per la veu, en canvi l'altre és més diferent...

JORDI GIMBERNAT: El Triquiñuelas és més coherent. Les cançons estan molt lligades entre elles perquè espontàniament ha sortit així, i el Bordell ha sortit més eclèctic perquè sí, hi fem servir una gamma de colors més diversa que no pas amb el Triquiñuelas.

—En la portada mateix ja es veu que Bordell és més contrastat, el quadre reflecteix la disbauxa i l'amargor del món de Toulouse-Lautrec; en canvi en el Triquiñuelas, el quadre de la portada és molt més bucòlic, romàntic, fins i tot innocent. Voleu entrar de puntetes al mercat espanyol?

J. G.: Jo trobo més innocent el Bordell.

A. P.: D'innocència n'hi ha a tots dos, i bellesa també. Hi ha un munt de colors, i de manera casual ha sortit així sense cap influència especial. Podia haver sortit al revés.

J. G.: Prova d'això és que en els dos discos vam treballar totes les cançons a la vegada.

—I com és que no vau fer dos àlbum barrejats?

A. P.: D'entrada ens seduïa molt la idea de fer dos àlbums. Era bàsic per nosaltres. Llavors, tot el que vingui d'aquí són subjeccions de cadascú. Nosaltres volíem fer dues obres alhora, que no havien d'anar juntes perquè eren totalment diferents.

J. G.: Era un projecte que ens voltava pel cap de feia un parell d'anys i ara que s'han reunit les

condicions necessàries per poder-lo dur a terme l'hem fet.

—*Per què heu posat una cançó d'un grup basc, Itoiz, a Bordell?*

A. P.: És un grup que ens agrada i aquesta cançó l'hem versionat sempre. L'any passat ja vam treure una versió de "New Years Day" dels U2, i a les maquetes fèiem coses de Van Morrison i d'altres.

—*Hi ha molt de Van Morrison en els vostres discos?*

J. G.: N'hi ha de Van Morrison, però també de molts altres músics.

A. P.: Fins i tot d'Eric Satie.

—*Amb la cançó "Un joc d'ous" us estalvieu justificacions lingüístiques?*

A. P.: No ho sé, la cançó hi és i cadascú que la interpreti com vulgui, com millor sàpiga o amb les ganes que tingui d'entendre-la. Nosaltres fem les coses no per fer una retòrica i una disertació.

—*I vosaltres com la interpreteu?*

A. P.: Nosaltres l'hem feta i per això hi és, i el que pensem és allò. Potser d'aquí dos mesos pensem totalment al contrari, però ara no.

J. G.: De fet ens agrada jugar molt amb l'ambigüïtat de les lletres.

—*Quins són els avantatges de l'ambigüïtat?*

A. P.: No són avantatges. En aquest món, per collons, existeix sempre una ambigüïtat. De vegades és per equivocació i d'altres és una cosa feta expressament. Quan surt per casualitat, depèn d'on la posis, canvia totalment el sentit.

J. G.: En tot cas tampoc creiem gaire en els dogmes de fe.

—*Amb les lletres preteneu dir a la gent una cosa específica o que cadascú ho interpreti com vulgui?*

A. P.: Intentar acotar és bastant erroni, tret que tinguis la paraula màgica, que només en són deu o dotze i sempre ens movem pels mateixos paràmetres.

J. G.: Tu pots veure les coses d'una manera, jo d'una altra i ell d'una altra, però tots tindrem la raó, la nostra raó.

A. P.: Una vegada en un concert em va venir una persona i em va dir: "tu ets del Barça, oi?" I jo li vaig dir: "home..." I ell: "em va agradar molt allò dels àngels!" "Què vols dir?" "Sí, home, que no siguin del Reial Madrid!", em va contestar. Resulta que la cançó diu: "...els àngels, i menys vestits de color blanc." I el tio va associar-ho amb el Reial Madrid. I està molt bé.

—*Treballes amb molts diccionaris quan fas les lletres?*

A. P.: Com qualsevol que escriu, és una eina de treball.

—*I en aquest aspecte cuides més la forma que el fons?*

A. P.: Una cosa no té per què anar en detriment de l'altra. El fons hi és i la forma també en un 50%.

—*Però les lletres sempre volen dir alguna cosa o no volen dir res?*

A. P.: No voler dir res ja és dir alguna cosa. L'absurd és un dels recursos que fem servir, però hi ha moltes maneres de fer les coses. Utilitzem el llenguatge per una qüestió fonètica perquè hi quedi bé i que lligui amb tot.

—*Per què us agrada tant l'absurd?*

—A. P.: És una manera de seduir, de jugar. Són aquestes paraules que dèiem abans, que n'hi ha deu o dotze, potser fins i tot 50 o més, són les capitals, les que utilitzes. Com 'a guitarra elèctrica, que té uns pedals, és el mateix.

—*Com li vau plantejar a Marc Grau la producció dels dos discos?*

J. G.: Ell n'estava assabentat feia un parell d'anys, i vam decidir tirar-ho endavant una nit màgica a Barcelona. En sentir el que li proposàvem hi va creure de seguida i ens va animar molt.

—*Però com li vau plantejar que volíeu sentir dues coses diferents amb aquests dos discos?*

J. G.: És difícil explicar com vols que soni una cosa. Precisament hem treballat amb en Marc perquè hi havia una feina feta i ens entenem força més enllà de les paraules.

—*Tots els vostres somnis, els heu pogut realitzar amb la discogràfica RCA?*

A. P.: Seríem molt privilegiats i alhora seríem molt poc ambiciosos si fos així. De moment hi estem bé i espero que hi siguem molt de temps. Però hi ha somnis que no ens els poden donar, em sembla... (*riu en còmplices entre ells, mentre miren de cua d'ull el responsable de la discogràfica que també hi és.*)

J. G.: Hem fet un pas endavant i s'han donat unes circumstàncies que han fet possible treure aquests discos. De totes maneres esperem que en puguem fer molts més, de passos endavant.

—*Cap a on?*

J. G.: De moment encara no hem ni paït aquest...

—*Com respon el públic dels concerts als nous temes?*

A. P.: Hem experimentat una mica i de moment ha anat prou bé.

—*Sou tan recargolats i neuròtics com a les lletres de les vostres cançons?, què tenen d'autobiogràfic?*

A. P.: En tenen pinzellades, però tenim una imaginació i la fem servir. No pots anar cenyit amb dues banyes. Jo no diria que són autobiogràfiques, parteixen d'una experiència entre cometes, d'unes vivències, d'unes sensacions.

—*Quina relació teniu amb la religió, una relació d'amor i odi, problemes de la infància?*

J. G.: Ni problemes ni amistat, no hi tenim relació.

—*Ho dic per les lletres.*

A. P.: Són fets que ens passen, fonts d'inspiració com unes altres. Pot haver-hi un cert regust, potser sí. Però si llegeixes les lletres atentament

no és tant com sembla a primera vista, pel que fa a la religió, sinó més aviat és una qüestió de les institucions religioses, que crec que és bastant remarcable la diferència. No és anar en contra de res, però qui et diu que d'aquí un mes una cèl·lula del meu cervell em faci fer-me del Hare-Krishna?

—*Us inventeu paraules?*

A. P.: Sí: *grisolda, engrisoldament*. Amb aquesta vam triomfar, va ser la paraula de l'any.

—*Què vol dir?*

A. P.: Enamorar-se.

—*Us plantejeu les actuacions segons on aneu a tocar?*

J. G.: Sobretot segons l'espai físic on toquem. Serà molt diferent un repertori per un concert en un teatre, que per un concert en un camp de futbol.

—*Tocareu el mateix tant si aneu a Sevilla com a Tarragona?*

J. G.: Els repertoris seran diferents si anem al camp del Betis o al teatre municipal de Sevilla. Però en el tema lingüístic no hi haurà diferència, no tenim prejudicis.

—*Teniu por que a Espanya sí que en tinguin?*

A. P.: Com aquí. Nosaltres hem fet dos discos amb tota naturalitat i volem ensenyar-los.

J. G.: Estem orgullosos del que em fet.

A. P.: Òbviament aquests problemes hi són, desgraciadament. A més hi ha una sèrie de problemes de màrqueting, perquè fotre't a promocionar-te a la resta de l'estat en català és com sortir en una carrera de cent metres amb botes de deu quilos cada una. Amb tot una de les pre-

"Avui dia es pot barrejar tot, i s'està fent. Això encara és més clar si parlem de músiques del sud, que significa parlar de músiques de cadava cap avall i no tant del cap, com es fa el nord."

misses que tenim més clara és que el disc surti arreu en català, i qui et diu que gràcies a que si tu sedueixes a una persona amb el *Triquinuelas* no li sigui molt més fàcil estar-se de prejudicis i escoltar també *Bordell*?

—*Sou passionals, les coses us surten sense gaire premeditació?*

A. P.: Sí, però la inspiració t'ha d'enganxar treballant.

—*I es pot ser igual de passional en català com en castellà?*

A. P.: He estudiat més en castellà que en català, desgraciadament, i el castellà era com la llengua mare imposada. Però en tot cas, si tinc una novia de Sevilla em sortirà parlar-li en castellà.

—*Teniu por que us passi el mateix que a Sopa de Cabra?*

J. G.: No. Cadascú és cadascú i se sap les seves circumstàncies, i en el món del rock ara ets dalt i ara baixes i si tu saps el que realment vols fer...

—*Dos anys són prou per pensar-vos-ho bé a l'hora de decidir-vos a fer dos discos?*

J. G.: Sí. Però teníem molt material i vam haver de fer una tria, perquè, si no, ens sortien tres àlbums.

—*En el Triquinuelas hi ha una cançó que barreja reggae i flamenc, el mestissatge és el futur?*

A. P.: Avui dia es pot barrejar tot, i s'està fent. Això encara és més clar si parlem de músiques del sud, que significa parlar de músiques de cadava cap avall i no tant del cap, com es fa el nord.

Oriol Cortacans